

Cettisanger, Grenen, Skagen (NJ), 27/5 2025. Foto: Egon Østergaard - Netfugls galleri.

Nyhedsbrev fra Sjældenhedsudvalget

3. sep. 2025 kl. 23:10

Jonas Pedersen, Ulf Eschou Møller og Kent Olsen

Den 12. august og den 26. august har Sjældenhedsudvalget (SU) afholdt online møder. Vi vil her præsentere de væsentligste beslutninger.

AviList

Siden 2018 har SU anvendt *International Ornithological Congress (IOC) World Bird List* som grundlag for fuglesystematik og taksonomiske behov. IOC har suppleret tre andre globale fuglelister med hver deres fokus og taksonomisk tilgang: *The Howard and Moore Complete Checklist of the Birds of the World*, *The Clements Checklist of the Birds of the World* og *The Handbook of the*

Birds of the World (HBW)/BirdLife International. Beslutning om at følge IOC er i høj grad baseret på forventningen om, at der ville blive etableret en fælles global tjekliste, hvori de globale fugletaksonomier blev sammenkørt. International Ornithologists' Union (IOU) nedsatte da også arbejdsgruppen *Working Group Avian Checklist (WGAC)* til at føre dette mål ud i livet. Holdet bag Howard & Moore valgte ikke at deltage i samarbejdet, men fem andre tjeklister gik sammen med øvrige eksperter i WGAC, der i juni 2025 kunne præsentere den første samlede autoritative globale fugletaksonomi *AviList v2025*. Den er frit tilgængelig på www.avilist.org og forventes fremover at ville blive opdateret en gang om året. SU har besluttet at skifte fra IOC til at følge de taksonomiske anbefalinger fra *AviList* uden at afvente den sidste version af IOC. Derfor vil SU-rapport 2024, som udvalget aktuelt arbejder på, blive den første årsrapport, der følger *AviList*.

Skiftet fra IOC til *AviList* har nogle konsekvenser for den danske fugleliste. Tre tidligere arter i kategori A på den danske liste er blevet samlet med andre arter, hvormed det samlede antal arter i kategori A reduceres med tre arter, mens en enkelt art har fået nyt latinsk slægtsnavn.

Følgende mister artstatus, og betragtes følgelig som underarter:

- Amerikansk Krikand vil fremadrettet blive betragtet som underart til Krikand (*Anas crecca*) som ssp. *carolinensis*.
- Gråkrage vil fremadrettet blive betragtet som underart til Krage (*Corvus corone*) som ssp. *cornix*.
- Amurbynkefugl vil fremadrettet blive betragtet som underart til Sibirisk Bynkefugl (*Saxicola maurus*) som ssp. *stejnegeri*.
- Balearskråpe lumpes med Ægæerskråpe og vil fremadrettet blive betragtet som underart til Middelhavsskråpe (*Puffinus yelkouan*) som ssp. *mauretanicus*.

Af ovenstående vil de tre førstnævnte medføre en reduktion i den danske liste, der består af arter i kategori A, B og C, mens lump af sidstnævnte ikke medfører nogen ændring, idet Ægæerskråpe aldrig er truffet i Danmark.

Gulnæbbet Glente (*Milvus aegyptius*), der har været regnet som en polytypisk art, er nu lagt ind som en underart under den polytypiske art: Sort Glente (*M. migrans*). Men da Gulnæbbet Glente kun indgår i kategori D, der ikke indgår i antallet på den danske liste, har ændringen ikke betydning for antallet af arter og underarter i Danmark.

Grønrygget Sultanhøne (*Porphyrio madagascariensis*) og Indisk Sultanhøne (*P. poliocephalus*), der henholdsvis har været regnet som en monotypisk og en polytypisk art, regnes nu som underarter af den polytypiske art:

Sultanhøne (*P. porphyrio*). Men da Grønrygget Sultanhøne og Indisk Sultanhøne kun indgår i kategori E, der ikke indgår i antallet på den danske liste, har ændringen ikke betydning for antallet af arter og underarter i Danmark.

Rocky Mountain-rævespurv (*Passerella schistacea*), der har været regnet som en polytypisk art, er nu lagt ind som en underart under den polytypisk art: Rævespurv (*P. iliaca*). Men da Rocky mountain-rævespurv kun indgår i kategori E, der ikke indgår i antallet på den danske liste, har ændringen ikke betydning for antallet af arter og underarter i Danmark.

Desuden har Lille Præstekrave (*Thinornis dubius*) skiftet videnskabeligt slægtsnavn fra *Charadrius* til *Thinornis*, mens artsrækkefølgen også er ændret for en række arter og underarter. Sidstnævnte vil fremgå sammen med alle ovenstående ændringer i den næste udgave af den danske fugleliste, der udkommer i DOFT i 2025.

Nordic RC

I dagene 22.-24. august 2025 deltog seks ud af udvalgets ti medlemmer i den sjette fællesnordiske konference for sjældenhedsudvalg, benævnt Nordic RC, hvor Svenske Raritetskomitéen (RK) BirdLife Sverige var vært på Ottenby Fuglestation på Øland. Foruden det svenske og danske udvalg, deltog også delegationer fra Norge, Finland og Estland. Dagene var tæt pakket med mange relevante emner og interessante diskussioner, hvor flere også er højkaktuelle i dansk kontekst. Eksempelvis blev der gennemgået bestemmelse og forekomst af Tophvepsevåge i Norden, bestemmelse og godkendelseskriterier for hhv. Sibirisk og Amerikansk Fløjlsand, godkendelseskriterier for Sibirisk Gul Vipstjert, bestemmelse og godkendelseskriterier for hhv. Atlantisk Skråpe og Scopolis Skråpe, godkendelseskriterier for østlige underarter af Gærdesanger (*Curruca curruca*) ssp. *blythi/halomodendri/althaea/minula*) foruden øvrige indlæg om visse sibiriske småfugles trækstrategier og muligheder/begrænsninger i DNA-analyse. Et af de vigtige mål med samarbejdet i Nordic RC handler om at ensarte og standardisere sagsbehandling, så data er så sammenlignelige som muligt på tværs af landgrænser.

Tor Olsen, formand for det norske sjældenhedsudvalg (NSKF) fortæller om Sibirisk Gul Vipstjert. Foto: Rune Sø Neergaard.

Godkendte fund fra Danmark

To nye arter for landet blev godkendt på mødet. Det drejer sig om en Cettisanger (*Cettia cetti*) og Tophvæpsevåge (*Pernis ptilorhynchus*). Fundet af Tophvæpsevåge omhandler en 3K+ hun, som 1/5 2025 sås trækkende i Skagen, hvor den passerede Nordstrand, inden den trak ud fra Grenen. Tophvæpsevåge optræder meget sjældent i Europa, men der har i de seneste år været et stigende antal observationer i Israel og ved Batumi i Georgien foruden fund i Finland, på Malta, i Grækenland og ved Messinastrædet i Italien, hvilket kunne tyde på en ekspansion mod vest. Arten trækker normalt tidligere end Hvæpsevåge, så årets første fund af Hvæpsevåge bør altid få et grundigt kig.

Fundet af Cettisanger omhandler en fugl, som blev fanget og ringmærket i Skagen 27/5 2025 af Skagen Fuglestation. Fuglen blev godkendt som en 2K hun, hvilket blev understøttet af biometriske mål samt konstatering af rugeplet. Arten var en af mest ventede tilføjelser til den danske liste.

Yderligere blev Danmarks andet fund af Tibetansk Præstekrave godkendt. Fuglen, som var en han, blev observeret 28-29/6 2025 i Klydesøen på Amager. Ud fra dragtkarakterer kunne det ses, atfuglen var den samme, der ca. en uge forinden havde befundet sig på Nabben ved Falsterbo i Sverige.

Også Danmarks andet fund af Sibirisk Gul Vipstjert blev godkendt på mødet. Fuglen blev set og hørt trækkende på Skallingen 15/10 2024. Fuglen blev fotograferet i flugten og lydoptaget. Der har været meget diskussion om kriterierne for bestemmelse og godkendelse af denne art, og dette blev diskuteret på Nordic RC-mødet. Med nuværende viden er der konsensus om, at lydoptagelser af høj kvalitet, der muliggør en grundig analyse af sonogram, er af afgørende betydning, men også gerne suppleret af fotos, der understøtter, at arten tilhører Gul Vipstjert/Sibirisk Gul Vipstjert-komplekset.

Med ovenstående tilføjelser samt ændringen i taksonomi fra IOC til AviList, omfatter den danske liste i alt 505 arter.

Tophvæpsevåge, Grenen, Skagen, 1/5-2025. Foto: Alex Sand Frich - Netfugls Galleri.

Nye medlemmer af Sjældenhedsudvalget

Morten Bentzon Hansen forlader udvalget efter mange års tro indsats. Morten har således siddet i udvalget i 10 år og har gjort et kæmpe stykke arbejde, særligt med kontakt til andre landes udvalg samt kontakt til diverse fuglehandlere til brug for vurdering af spontanitet. Esben Eriksen udtræder også af udvalget efter 1,5 års god indsats. Morten og Esben skal have stort tak for deres arbejde i udvalget.

I deres sted indtræder Tim Hesselballe Hansen og Mikkel Willemoes.

Både Tim og Mikkel er velkendte ansigter inden for den danske feltornitologi og har begge mange års felterfaring. Tim har tidligere siddet med i Sjældenhedsudvalget i en længere periode, hvor det er Mikkels første gang. De bydes begge velkommen i udvalget.